Додаток 1
Рішення міської ради
20.12.2017 №35

ПРОГРАМА
охорони пам'яток історії та культури у м. Запоріжжя на 2018-2022 роки

1. Загальні положення

Програма охорони пам'яток історії та культури у м. Запоріжжя на 2018-2022 роки (далі – Програма) розроблена відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про охорону культурної спадщини», «Про охорону археологічної спадщини», «Про регулювання містобудівної діяльності» та інших нормативно-правових актів у сфері охорони культурної спадщини.

Як місто з унікальним традиційним характером середовища м. Запоріжжя занесено до Списку історичних населених місць, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 № 878 «Про затвердження Списку історичних населених місць України». На державному обліку у місті перебуває 174 пам'ятки історії та культури, у тому числі 146 пам'яток історії, 11 – монументального мистецтва, 11 – науки і техніки, 6 – археології. З метою обмеження господарської діяльності у місцях зосередження пам'яток та археологічного культурного шару наказом Міністерства культури України від 31.07.2012 № 814 «Про затвердження науково-проектної документації щодо меж і режимів використання зон охорони пам'яток та занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України» у місті встановлено межі трьох історичних ареалів – «Старий Олександрівськ», «Соціалістичне Запоріжжя», «Острів Хортиця».

Відповідно до ст.32 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до делегованих повноважень органів місцевого самоврядування у сфері культури належить забезпечення охорони пам'яток історії та культури (історії, археології, монументального мистецтва, науки і техніки).

Розробка Програми викликана необхідністю запровадження ефективних механізмів реалізації повноважень органів місцевого самоврядування у сфері охорони культурної спадщини.

При розробці Програми вивчено та враховано найкращі практики органів місцевого самоврядування у даній сфері, зокрема, таких міст, як Київ, Львів, Одеса та інших історичних населених місць - обласних центрів.

У цій Програмі поняття та терміни вживаються у наступному значенні:

об’єкт культурної спадщини – визначне місце, споруда (витвір), комплекс (ансамбль), їхні частини, пов’язані з ними рухомі предмети, а також території чи водні об’єкти, інші природні, природно-антропогенні або створені людиною об’єкти незалежно від стану збереженості, що донесли до нашого часу цінність з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду і зберегли свою автентичність;

пам’ятка – об'єкт культурної спадщини, який занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України або включено до списків (переліків) пам'яток історії та культури відповідно до Закону Української РСР "Про охорону і використання пам'яток історії та культури";

зони охорони пам’ятки – встановлювані навколо пам'ятки охоронна зона, зона регулювання забудови, зона охоронюваного ландшафту, зона охорони археологічного культурного шару, в межах яких діє спеціальний режим їх використання;

облік об’єктів культурної спадщини – виявлення, обстеження, дослідження, фотофіксація об'єктів культурної спадщини, підготовка графічних матеріалів (у разі необхідності) та визначення предмета охорони культурної спадщини, складання переліків об’єктів культурної спадщини та облікової документації на ці об'єкти, підготовка подання до уповноважених органів охорони культурної спадщини для занесення об’єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам`яток України;

виявлення об’єкта культурної спадщини – сукупність науково-дослідних, пошукових заходів з метою визначення наявності та культурної цінності об’єкта культурної спадщини;

дослідження – науково-пошукова, науково-практична діяльність, спрямована на одержання нової інформації про об’єкти культурної спадщини, історичні населені місця, традиційний характер середовища, який є типовим для певних культур або періодів розвитку;

користувач пам’ятки – фізична або юридична особа, що набула у встановлений законодавствам спосіб прав власності, оперативного управління або господарського відання пам’яткою (для районних адміністрацій міської ради та комунальних підприємств – згідно із рішенням виконавчого комітету міської ради) та забезпечує її належне утримання, своєчасний ремонт та реставрацію.

2. Мета Програми

Метою Програми є збереження та популяризація об’єктів культурної спадщини міста, визначення науково обґрунтованих режимів охорони та користування об’єктами культурної спадщини, розкриття потенціалу міста як історико-культурного центру, забезпечення комплексного підходу при

реалізації повноважень виконавчих органів міської ради у сфері охорони культурної спадщини.

3. Склад проблеми, шляхи і способи її розв'язання

На даний час пам'ятки історії та культури м. Запоріжжя не занесено до історико-архітектурного опорного плану, що є складовою генерального плану міста. Для жодної з пам'яток, у тому числі, національного значення не визначено межі та режими використання території зон охорони. Це унеможливлює виконання містобудівних обмежень, передбачених для зон охорони пам'яток, а також створює несприятливе середовище для збереження і розкриття усього спектру естетичних та інформаційних властивостей культурної спадщини міста. Водночас користувачі пам'яток при здійсненні заходів із благоустрою не забезпечені спеціальними науково-обґрунтованими рекомендаціями щодо проведення відповідних робіт. Вищевказані обставини негативно позначаються на стані охорони пам'яток, значно підвищують ризики їх пошкодження, руйнування.

На території міста розташована велика кількість об'єктів культурної спадщини, що не набули правового статусу пам'ятки відповідно до Закону України «Про охорону культурної спадщини». Передовсім, це стосується об'єктів археологічної спадщини, які не взято на облік органами охорони культурної спадщини та не відображено у містобудівній документації. Унаслідок даної ситуації недосліджені об'єкти археологічної спадщини можуть бути втрачені назавжди. Загалом, територія міста є недостатньо обстеженою із застосуванням методів археології (розвідок, шурфування), тоді як наявність значної кількості річок та балок свідчить про високу вірогідність виявлення нових об'єктів культурної спадщини, зокрема, поселень.

Питання охорони пам'яток історії та культури на даний час перебувають у віданні низки виконавчих органів міської ради, кожен з яких опікується лише вузьким переліком завдань у сфері охорони культурної спадщини. Департамент культури і туризму міської ради веде облік, координує заходи щодо охорони та збереження пам`яток історії та культури, здійснює контроль за збереженням пам`яток історії та культури. Департамент архітектури та містобудування міської ради забезпечує дотримання законодавства у сфері охорони культурної спадщини, державних стандартів, норм і правил забудови в межах історичних ареалів міста, погоджує відповідну містобудівну документацію. Районні адміністрації міської ради по районах міста здійснюють утримання пам'яток історії та культури, переданих в оперативне управління районних адміністрацій відповідно до рішень виконавчого комітету міської ради.

Ефективне виконання завдань по кожному із вказаних напрямів можливо лише шляхом здійснення послідовних системних заходів із виявлення та дослідження об'єктів культурної спадщини, а також шляхом

встановлення для кожної з пам’яток меж те режимів використання зон охорони.

До способів розв’язання визначеного складу проблеми належать наступні заходи:

- залучення спеціалізованих організацій пам’яткознавчого профілю до виявлення та дослідження пам’яток;
- занесення інформації, отриманої у результаті дослідження пам’яток, до містобудівного кадастру та історико-архітектурного опорного плану міста;
- інформування користувачів пам’яток про наявні обмеження та вимоги до господарської діяльності у встановлених зонах охорони;
- складання облікової документації на щойно виявлені об’єкти культурної спадщини та направлення її до органів охорони культурної спадщини для надання охоронного статусу даним об’єктам;
- популяризація культурної спадщини міста, розкриття усього спектру естетичних та інформаційних властивостей пам’яток (поширення відповідної інформації через інтернет-мережу);
- надання членам територіальної громади та суб’єктам господарювання інформації про актуальний перелік пам’яток історії та культури, а також про обмеження на ведення господарської діяльності у відповідних зонах охорони.

4. Завдання і заходи

Основними завданнями Програми є:

- забезпечити функціонування передбачених чинним законодавством правових та організаційних механізмів охорони культурної спадщини, запровадження яких раніше було неможливим через відсутність спеціальної науково-проектної документації;
- проведення спеціалізованими організаціями натурного обстеження території міста з метою виявлення об’єктів культурної спадщини, не врахованих в обліку органів охорони культурної спадщини;
- розроблення для кожної пам’ятки історії та культури науково-проектної документації з визначення меж та режимів використання зон охорони з подальшим занесенням визначених обмежень до містобудівного кадастру та історико-архітектурного опорного плану;
- виготовлення облікової документації на об’єкти культурної спадщини, що не перебувають на державному обліку, та направлення даної документації до системи органів охорони культурної спадщини для надання вказаним об’єктам правового статусу пам’ятки;
- упорядкування обліку пам’яток історії та культури міста, організація відкритого доступу до списків (переліків) пам’яток та інформації про обмеження господарської діяльності у встановлених зонах охорони.

5. Обсяги та джерела фінансування

Фінансове забезпечення заходів Програми здійснюється за рахунок коштів міського бюджету.

6. Очікувані результати, ефективність програми

Виконання Програми дасть можливість:

- захистити традиційний характер середовища міста в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь;
- гарантувати дотримання на території міста вимог чинного законодавства, державних і галузевих стандартів у сфері охорони пам'яток культурної спадщини;
- виявити та взяти на державний облік об'єкти культурної спадщини міста, які не мають статус пам'ятки;
- встановити на території міста чіткий правовий та організаційний режим охорони культурної спадщини;
- привести науково-проектну документацію, що є частиною генерального плану міста, до вимог чинного законодавства та державних будівельних норм;
- забезпечити користувачів пам'яток вичерпною інформацією щодо меж території та режимів використання зон охорони пам'яток;
- організувати доступ членів територіальної громади та усіх бажаючих до інформації про історико-культурний потенціал міста.

7. Координація та контроль за ходом виконання програми

Департамент культури і туризму Запорізької міської ради забезпечує виконання запланованих Програмою завдань і заходів, координацію відповідної діяльності зацікавлених виконавчих органів міської ради, проводить аналіз і комплексну оцінку результатів виконання Програми, цільового використання коштів і готує проміжні та щорічні звіти про хід виконання Програми.

Секретар міської ради Р.О. Пидорич

Додаток 1
до Програми
"Програми охорони пам’яток
історії та культури у м. Запоріжжя
на 2018-2022 роки"

Завдання і заходи
з виконання міської "Програма охорони пам’яток історії та культури у м. Запоріжжя
на 2018-2022 роки"

Найменування завдання	Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів, виконавці	Джерела фінансування (бюджет міста, державний, обласний бюджети, інші)	Прогнозні обсяги, тис.грн.					
				Всього	за роками				
					2018	2019	2020	2021	2022
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Завдання 1. Забезпечення функціонування передбачених чинним законодавством правових та організаційних механізмів охорони культурної спадщини	1.1. Розроблення для пам’яток історії та культури науково-проектної документації з визначення меж та режимів використання зон охорони	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	бюджет міста	741,334	141,334	150,0	150,0	150,0	150,0
	1.2. Направлення науково-проектної документації на	Департамент культури і туризму	не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-

м.Запоріжжя	пам’ятки історії та культури в органи охорони культурної спадщини для встановлення режиму використання пам'яток, їхніх територій, зон охорони	Запорізької міської ради							
	1.3. Занесення обмежень, визначених науково-проектною документацією на пам’ятки історії та культури, до містобудівної документації (містобудівного кадастру)	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради Департамент архітектури та містобудування Запорізької міської ради	не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-
Разом за завданням 1				**741,334**	**141,334**	**150,0**	**150,0**	**150,0**	**150,0**
Завдання 2. Проведення спеціалізованими організаціями	2.1. Інвентаризація та картографування пам’яток	Департамент культури і туризму Запорізької	бюджет міста	44,081	8,081	9,0	9,0	9,0	9,0

натурного обстеження території м.Запоріжжя з метою виявлення об'єктів культурної спадщини, що не перебувають на державному обліку		міської ради							
	2.2. Виготовлення облікової документації (паспортизація пам'яток)	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	бюджет міста	39,387	7,387	8,0	8,0	8,0	8,0
	2.3. Направлення облікової документації на розгляд органів охорони культурної спадщини для занесення виявлених пам'яток до Державного реєстру нерухомих пам'яток України	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-
	2.4. Інформування користувачів пам'яток (земельних ділянок, на яких розташовані пам'ятки) про новий пам'яткоохоронний статус пам'яток та відповідальність за їх пошкодження	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-
Разом за завданням 2				**83,468**	**15,468**	**17,0**	**17,0**	**17,0**	**17,0**

Завдання 3. Упорядкування обліку пам’яток історії та культури м. Запоріжжя, організація відкритого доступу до списків (переліків) пам’яток та інформації про обмеження господарської діяльності у встановлених зонах охорони	3.1. Проведення комплексної звірки затверджених за радянським законодавством списків (переліків) пам’яток історії та культури	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-
	3.2. Розміщення списків (переліків) пам’яток на офіційних електронних ресурсах міської ради	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради Управління внутрішньої політики, преси та інформації Запорізької міської ради	не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-
	3.3. Інформування користувачів пам’яток про обмеження господарської діяльності у встановлених зонах	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-

	охорони								
Разом за завданням 3				-	-	-	-	-	-
Усього:				**824,802**	**156,802**	**167,0**	**167,0**	**167,0**	**167,0**
УСЬОГО ПО ПРОГРАМІ:				**824,802**	**156,802**	**167,0**	**167,0**	**167,0**	**167,0**

Секретар міської ради Р.О. Пидорич

Додаток 2
до Програми
"Програми охорони пам’яток
історії та культури у м. Запоріжжя
на 2018-2022 роки"

Орієнтовні обсяги та джерела фінансування
з виконання міської програми "Програма охорони пам’яток історії та культури у м. Запоріжжя
на 2018-2022 роки"

	Обсяг фінансування, всього (тис. грн.)	За роками виконання				
		2018	2019	2020	2021	2022
1	2	3	4	5		
Бюджет міста	824,802	156,802	167,0	167,0	167,0	167,0
Державний бюджет	-		-		-	-
Обласний бюджет	-		-		-	-
Інші джерела*	-		-		-	-
Усього	824,802	156,802	167,0	167,0	167,0	167,0

* Інші джерела - власні кошти закладів, не заборонені чинним законодавством.

Секретар міської ради Р.О. Пидорич

Додаток 3
до Програми
"Програми охорони пам’яток
історії та культури у м. Запоріжжя

Очікувані результати
з виконання міської програми "Програма охорони пам’яток історії та культури у м. Запоріжжя на 2018-2022 роки"

Найменування завдання	Найменування показників виконання завдання	Одиниця виміру	Головний розпорядник бюджетних коштів	Значення показників					
				усього	у тому числі за роками				
					2018	2019	2020	2021	2022
Завдання 1. Забезпечення функціонування передбачених чинним законодавством правових та організаційних механізмів охорони культурної спадщини м.Запоріжжя	Кількість пам’яток, на які виготовлятиметься науково-проектна документація з визначення меж та режимів використання зон охорони	од.	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	20	4	4	4	4	4
	Кількість комплектів науково-проектної документації на пам’ятки, що направлятиметься в органи охорони культурної спадщини для встановлення режиму використання пам'яток, їхніх територій, зон охорони	од.		20	4	4	4	4	4

	Кількість пам’яток історії та культури, обмеження щодо яких буде занесено до містобудівної документації (містобудівного кадастру) на підставі розробленої науково-проектної документації	од.		20	4	4	4	4	4
Завдання 2. Проведення спеціалізованими організаціями натурного обстеження території м.Запоріжжя з метою виявлення об’єктів культурної спадщини, що не перебувають на державному обліку	Кількість пам’яток, які підлягають інвентаризації та картографуванню	од.	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	100	20	20	20	20	20
	Кількість комплектів облікової документації, яку необхідно виготовити для визначення (уточнення) охоронного статусу пам’ятки	од.		100	20	20	20	20	20

Завдання 3. Упорядкування обліку пам’яток історії та культури м. Запоріжжя, організація відкритого доступу до списків (переліків) пам’яток та інформації про обмеження господарської діяльності у встановлених зонах охорони	Кількість пам’яток, щодо яких необхідно провести комплексну звірку	од.	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	274	194	20	20	20	20

Секретар міської ради Р.О. Пидорич